

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till valnämnden

Datum:
2021-02-22

Diarienummer:
VLN-2020-00008

Handläggare:
Åsa Nilsson Bjervner

Valnämndens uppföljning av ekonomi och verksamhet per december 2020

Förslag till beslut

Valnämnden beslutar

1. **att** godkänna kommunledningskontorets förslag till uppföljning av ekonomi och verksamhet 2020 enligt bilagd handling, samt
2. **att** översända upprättad handling i valnämndens uppföljning till kommunstyrelsen.

Ärendet

Kommunledningskontoret har sammanställt förslag till uppföljning av ekonomi och verksamhet per december 2020. Uppföljningen syftar till att ge en helhetsbild av nämndens resultat för 2020 och omfattar samtliga underlag som ska lämnas till kommunstyrelsen vad gäller uppföljning av verksamhetsåret 2020. Samtliga underlag i uppföljningen finns i den bilagda handlingen.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret. Barn-, jämställdhets- och näringslivsperspektiven bedöms inte vara relevanta med föreliggande förslag till beslut.

Föredragning

Valnämnden har ett avgränsat uppdrag och i perioder mellan val består nämndens arbete till övervägande del att upprätthålla den politiska verksamheten. Det medför att nämndens möjlighet att bidra till kommunfullmäktiges inriktningsmål och de gemensamma uppdragen är begränsat.

Nämndens budget i mellanvalsperioden är även denna begränsad och nämndens resultat för verksamhetsåret 2020 är ett överskott om 0,2 mnkr, vilket är en positiv avvikelse om 0,2 mnkr i förhållande till budget för år 2020. Det positiva resultatet förklaras av lägre administrativa kostnader och något lägre arvodeskostnader än som hade budgeterats.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt i detta ärende.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 22 februari 2021
- Bilaga 1, Valnämndens uppföljning av ekonomi och verksamhet per december 2020.

Kommunledningskontoret

Åsa Nilsson Bjervner
Kanslichef

Valnämnden
Årsrapport

Datum:
2020-02-04

Diariernr:
VLN-2020-00008

Handläggare:
Åsa Nilsson Bjervner

Valnämndens uppföljning av ekonomi och verksamhet per december 2020

Uppföljningen av verksamhet och ekonomi per december syftar till att ge en helhetsbild av nämndens resultat för 2020. Årsredovisningen omfattar ekonomiskt bokslut, uppföljning av kommunfullmäktiges styrsignaler från Mål och budget, uppdrag som tillkommit under året och den uppföljning nämnden själv gör för att följa upp sin verksamhetsplan. Utifrån underlagen gör nämnden en sammantagen bedömning av resultatet av arbetet inom sitt ansvarsområde.

Uppföljningen omfattar samtliga underlag som nämnden ska lämna till kommunstyrelsen vad gäller uppföljning av verksamhetsåret 2020. För år 2020 besvaras även de frågor om synpunktshantering och covid-19 som kommunstyrelsen ställt till nämnden.

Nämndens uppdrag

Valnämndens uppdrag är att på lokal nivå ansvara för genomförandet av allmänna val till riksdag, kommun- och regionfullmäktige, val till Europaparlamentet samt folkomröstningar i enlighet med gällande lagar.

Det innebär att Uppsala kommuns valnämnd är lokal valmyndighet och har hela ansvaret för genomförandet av röstning inom kommunen. Valnämnden utser och utbildar röstmottagare, beslutar om vallokaler och lokaler för förtidsröstning samt ser till att allt material finns på plats då röstning ska genomföras och svarar för den preliminära räkningen av rösterna dels på valkvällen, dels på onsdagen och eventuellt torsdagen i veckan efter valdagen.

Nämndens verksamhet

Valnämnden har under 2020 haft fyra nämndsammanträden.

Ordinarie ledamöter 2020	Ersättare 2020
Johan Pelling (S) ordförande	Kerstin Ramdén (S)
Jan-Erik Ågren (KD) 1:e vice ordförande	Hossein Aminaey (S)
Tone Tingsgård (S)	Johan Rendel (M)
Abbas Al-Janabi (S)	Victor Zhao-Jansson (C)
Mie Karlström (L)	Jan Höglund (V)
Chiar Issa (MP)	
Jan Öman (M)	
Kajsa Lindner (C)	
Andreas Haidemenos (V)	

Nämndens styrning och kontroll

Valnämndens planering och styrning av verksamheten för 2020 tog sin utgångspunkt i Mål och budget 2020 med plan för 2021 och 2022. Det inriktningsmål och uppdrag som var möjliga att arbeta med inom nämndens ansvarsområde har brutits ner till en åtgärd för 2020.

Nämnden har följt upp arbetet genom löpande kontakter med förvaltningen och i samband med den kommunövergripande uppföljningen i april, augusti och i årsbokslutet.

Verksamhetsåret 2020

Valnämnden har ett avgränsat uppdrag och i perioder mellan val, såsom år 2020, består nämndens arbete till övervägande del att upprätthålla den politiska verksamheten.

Viktiga händelser under året

Under hösten påbörjades arbetet med en översyn av valdistriktsindelningen i Uppsala kommun. Information om detta gavs vid nämndens sammanträde i december. Översynen är underlag för det beslutsärende om valdistriktsindelning inför allmänna val 2022 som kommunfullmäktige ska besluta om senast oktober 2021.

Under året har valnämndens kansli deltagit i erfarenhetsutbyte med övriga större kommuner samt Valmyndigheten och Sveriges kommuner och regioner.

Sammantagen måluppfyllelse

Valnämnden har ett avgränsat uppdrag och i perioder mellan val, såsom år 2020, består nämndens arbete till övervägande del att upprätthålla den politiska verksamheten. Det medför att nämndens möjlighet att bidra till kommunfullmäktiges inriktningsmål är begränsat. Valnämnden har i arbetet med att konkretisera Mål och budget övervägt samtliga mål och uppdrag riktade till samtliga nämnder. Valnämnden har bedömt att nämnden inte har möjlighet att genomföra uppdragen inom ramen för sitt ansvarsområde under åren 2020 – 2021.

Ett uppdrag är i Mål och Budget direkt riktat mot nämnden och hur detta hanterats redovisas nedan.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 8

Uppsalas invånare, organisationer och näringsliv ska vara delaktiga i att utforma samhället

Öka valdeltagande i områden och för grupper med lågt valdeltagande samt verka för ett mer jämlikt valdeltagande. (KS och VLN)

Förekomst av och spridning av desinformation i sociala- och i andra medier leder till att valnämndens arbete med att genomföra demokratiska val försvåras. Det kan leda till ett minskat valdeltagande. För att minska risken för förtroendeförlust behöver information om nämndens oberoende ställning tydliggöras och stärkas.

Nämndens åtgärd	Förväntade effekter av åtgärden
Säkerställ att information om nämndens ansvarsområde är tydlig och tillgänglig (riskåtgärd).	Ökat förtroende för valnämndens verksamhet, högre valdeltagande

Bevakning har skett under året för att säkerställa att information om nämndens ansvarsområde är tydlig och finns tillgänglig på Uppsala kommuns hemsida. Under hösten har en extra bevakning skett av kommunens sociala plattformar med anledning av det amerikanska valet. Detta för att snabbt kunna bemöta och förhindra att eventuell desinformation kring det svenska valet skulle spridas. Ingen spridning av desinformation kunde under hösten identifieras.

Vidare bevakas och besvaras frågor kring nämndens verksamhetsområden skyndsamt och kontinuerligt.

Ekonomiskt resultat

VALNÄMNDEN				
Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag	Resultat		
		Bokslut 2020	Bokslut 2019	Helårsprognos 202008
Politisk verksamhet	0,9	0,2	0,1	0,1
Nämnden totalt	0,9	0,2	0,1	0,1

Resultat per verksamhet

Periodens resultat för valnämnden är ett överskott om 0,2 miljoner kronor, vilket är en positiv avvikelse om 0,2 miljoner kronor i förhållande till budget för perioden. Helårsprognosen per augusti visade ett överskott om 0,1 miljoner kronor. Förändringen sedan prognos förklaras av lägre administrativa kostnader och något lägre arvodeskostnader under sista tertialet.

Nämnden har under mellanvalsåren en begränsad verksamhet med fyra sammanträden budgeterade per år, överskott för arvoden förklaras av för högt budgeterat arvode till presidiet samt för sammanträdesarvoden. Övriga kostnader utgörs av administrativa kostnader som hyra av valnämndens förråd, administration från KLK och materialkostnader. Inga större kostnader har tagits under året för förberedande valadministration.

Nämnden har inga ekonomiska konsekvenser kopplat till Covid19.

Investeringar

Valnämnden har inga investeringar.

Utvecklingen inom de verksamheter nämnden ansvarar för

Utvecklingsområden inför 2022

Inför det allmänna valet till riksdag, kommunfullmäktige och regionfullmäktige år 2022 behöver följande göras:

- Upphandla ett Valadministrativt system då nuvarande avtal löper ut före 2022.
- Se över distriktsindelningen och förbereda ett beslutsärende till kommunfullmäktige senast oktober 2021. I ärendet ska numren läggas till i distriktens namn.
- Påbörja arbetet med vallokaler och lokaler för förtidsröstning ca två år före valet.
- Aktivera andra förvaltningar och kommunala bolag i ett tidigare skede.
- Genomföra erfarenhetsutbyten med andra kommuner.

Kvalitetssäkring av nämndens verksamhet

Inför valet 2022 har en processkartläggning genomförts under 2019 och flera rutiner och checklistor tagits fram. Utöver dessa har även flera utvärderingar genomförts inom ett flertal områden dessa ligger till grund för den kommande planeringen av valet 2022.

Framtida utmaningar

Nämnden ser stora utmaningar att hitta lämpliga vallokaler och framförallt lokaler för förtidsröstning till valet 2022 då skyddet av valhemligheten för första gången ska tillämpas vid ett val till riksdag, region- och kommunfullmäktige. Nämnden ser också utmaningar i nybyggda bostadsområden då dessa områden innehåller få större samlingslokaler som går att använda till vallokaler.

Den ökade polariseringen inom flera områden i samhället påverkar förutsättningarna för att genomföra demokratiska val. Ojämligheten i levnadsvillkor ökar, både mellan individer och mellan olika bostadsområden. Inkomstskillnaderna växer liksom skillnaderna i sysselsättning och hälsa. Samhällsklimatet upplevs som allt hårdare. Lokalt kan detta ta sig uttryck i form av social oro och en ökad närvaro av icke-demokratiska krafter och metoder

En ökad polarisering av åsikter och en ökad mängd åsiktskanaler bidrar till att det samhälleliga samtalet innehåller mindre fakta och mer tyckande. Det leder till en ökad sårbarhet i samhället för påverkanskampanjer. En risk är till exempel att förtroendevalda utsätts genom hot och påtryckning. Kommunen behöver främja dialog, kunskapsutbyte och öppenhet så att förtroendet för kommunens verksamhet och organisation kan fortsätta upprätthållas.